

LIVING LIBRARY

Lochem, 21-5-2022

Catalogus / Catalogue

VOORWOORD – *Introduction*

HOE LEEN IK EEN BOEK? – *How do I borrow a book?*

REGELS VOOR HET LENEN – *Rules for borrowing*

BOEKEN - *Books*

Moeder van een kind met het Down syndroom

Indo 2e generatie

Vrouw met autisme

Adoptie

Niet Aangeboren Hersenletsel

Moslina

Zondagskind

**Moeder van een zoon met een zeer ernstige
verstandelijke en meervoudige beperking**

Vluchteling

Welkom bij de Living Library!

In de Living Library lees je geen boeken, maar mensen. Interessante mensen die je in het dagelijks leven niet snel spreekt. Klopt wat we denken over mensen op basis van de buitenkant wel met de werkelijkheid?

In een open gesprek kan alles gevraagd en besproken worden. Durf jij het aan?

De Living Library is een beproefd concept van Deense oorsprong, dat mensen met elkaar in contact brengt om zo vooroordelen te onderzoeken en tegen te gaan. Net als in een gewone bibliotheek waar boeken toegang geven tot onbekende werelden, biedt de Living Library bezoekers ook de mogelijkheid in de belevingswereld van een ander te stappen. Op een hele simpele manier: door onbevangen met elkaar in gesprek te gaan.

De voornaamste initiator van het project is Europe Direct. Europe Direct brengt Europees beleid dichtbij de mensen. In dit geval gaat het om respect voor diversiteit. Wij wonen met heel veel verschillende mensen in Europa, soms zonder veel van elkaar te weten. Met de Living Library komen mensen dichterbij elkaar.

Welcome to the Living Library!

In the Living Library you don't read books, but people. Interesting people, whom you would perhaps not speak to in your everyday life. Do our thoughts about the outside appearance match with the truth?

Everything can be asked and discussed in an open conversation. Do you dare to join?

The Living Library is a tested concept, originally developed in Denmark, to bring people together and to challenge prejudices. Just like a normal library, where books give access to unknown worlds, the Living Library also offers the possibility to step into the world of another person. In a very simple way: by having an open-minded conversation.

The principle initiator of the project is Europe Direct. Europe Direct brings European policy closer to the people. In this case, it is about respect for diversity. We live together in Europe with a lot of different people, sometimes without knowing much about each other. With the Living Library, people come closer together.

LIVING LIBRARY

HOE LEEN IK EEN BOEK?

How do I borrow a book?

1

Blader door de catalogus en kies een Boek.
Read through the Catalogue and choose a Book.

2

Registreer uzelf bij de Living Library balie om een boek te lenen.
Register at the Living Library desk to take a Book on loan.

3

Een van de vrijwilligers zal u voorstellen aan het Levende Boek!
U heeft 20-30 minuten met het Boek te besteden.
One of our volunteers will introduce you to the Living Book you have requested!
You have 20-30 minutes with each Book.

Als u vragen heeft zijn er vrijwilligers aanwezig om te helpen!
Aarzel niet om hen te benaderen.
If you have any questions, volunteers are here to help!
Feel free to approach them.

REGELS VOOR HET LENEN

Rules for borrowing

- 1. Alleen geregistreerde lezers die de regels van de Living Library accepteren en opvolgen mogen een Boek lenen / Only registered readers who accept and comply with Living Library rules can borrow Books.**
- 2. De Living Library is gratis / Living Library is free of charge.**
- 3. Als het Boek dat u wilt lenen op dat moment niet beschikbaar is, kies dan een ander Boek, of wacht op een moment dat het Boek wel beschikbaar is / If a Book you would like to borrow is unavailable, please choose another book or wait until a free session.**
- 4. Boeken kunnen niet gereserveerd worden / You cannot reserve Books.**
- 5. Twee lezers kunnen tegelijk een Boek lenen, maar alleen als zij elkaar kennen. Bovendien moet het gewenste boek hiermee akkoord gaan / Two readers may borrow the same book at the same time only if they know each other. However, the specific Book must agree to this.**
- 6. Er mag één boek tegelijk worden geleend / Only one Book can be borrowed at a time.**
- 7. Als het Boek dat u graag wilt lenen een andere taal spreekt, dan kunt u om een Woordenboek vragen (een tolk) / If the Book you would like to read is in a language you do not understand, you can ask for a dictionary (an interpreter).**
- 8. De lezer is verplicht om het Boek in goede mentale en fysieke staat terug te brengen. Geweld, vloeken en beledigend gedrag wordt niet getolereerd. Een lezer die hier niet aan voldoet wordt verwijderd van de Living Library / The reader is obliged to return the Book in good mental and physical condition. Violence, swearing and offensive behaviour will not be tolerated. Any hint of such conduct will entail expulsion from the Living Library event.**
- 9. Het Boek mag het gesprek op elk moment beëindigen als hij/zij het gevoel heeft dat zijn privacy wordt aangetast of als de lezer zich onacceptabel gedraagt / The Books are allowed to quit the conversation at any time if she or he feels that a reader has overstepped their privacy or dignity, or if the reader is behaving unpleasantly.**
- 10. Een Boek heeft het recht om een lezer te weigeren / The Books have the right to refuse a reader.**
- 11. Iedereen ouder dan 14 jaar mag een Boek lenen. Lezers onder deze leeftijd moeten vergezeld zijn door een ouder of verzorger / Everyone over the age of 14 may borrow Books. Readers under this age must be accompanied by a parent or guardian.**

Moeder van een kind met het Down syndroom

“Jij bent ‘t
En zoals je bent
Mag je zijn en éér zijn.
En in die diepste eigenheid
willen wij een band met jou “

Deze tekst stond op het geboortekaartje van onze dochter Renée die met een handicap geboren werd. Inmiddels is zij 36 jaar oud. In die 36 jaar van zorgen, “klungelend” onwetend zoeken, ontdekken en genieten voor en met Renée, schenkt bovenstaande tekst onschatbare en liefdevolle waarden. Tegelijkertijd is er in 36 jaar in maatschappelijk, medisch en individueel opzicht veel veranderd. Zijn er mogelijkheden, inzichten gekomen. Komt er ruimte voor levenskeuzes in gewenst/ongewenst. Dat maakt het er niet makkelijker op. Renée is helemaal mijn dochter. Toch wens ik iedere ouder een gezond kind. Een pijnlijke paradox.

Indo 2e generatie

Als kind van een Nederlands-Indische vader en Nederlandse moeder groeide ik op met twee culturen. Die van de Hollandse directheid en Indische stilzwijzaamheid. Een vader die altijd vriendelijk was naar buiten toe, maar waar een denkbeeldige muur een geheim bewaarde. Een geheim waar pijn en verdriet zat. Als kind voelde ik dat en droeg dit onbewust mee. Een deel van mij werd gevormd door de Hollandse identiteit en haar verleden. Het andere deel bleef verborgen. Jaren later, toen ik op een kruispunt in mijn leven stond, ging ik op zoek. Op zoek naar “wie ik nu eigenlijk ben om wie ik ben”. Op zoek naar die roots in het verre Indië. Daar vond ik een stuk van het verleden met daarin de verborgen identiteit van de Indo’s en het ondergewaardeerde bestaansrecht van mijn vader. Een erfenis die als 2de generatie op mijn schouders drukte.

Die verborgen identiteit, was is dat dan? Ik stam af is van Nederlandse blanke overgrootvaders en Indonesische overgrootmoeders. Het nageslacht de Indo’s werd een tussengroep in de Nederlands-Indische maatschappij. Opgevoed vanuit de Nederlandse culturele waarden, maar toch door diezelfde Nederlander in Nederlands-Indië als onvolwaardig neergezet, vormde zich onder deze groep het kenmerkende stilzwijgen.

Ook ik droeg dit met mij mee. En nog steeds. Het zit er zo ingesleten om mij aan te passen en niet mijn eigen wensen van de daken te schreeuwen. Wat toen in Nederlands-Indië diende als zelfbehoud, geldt dat dan ook nog voor mij? Om niet teveel te zeggen, maar zorgen dat je je plaatsje verwerft in de maatschappij en je aanpast? Om maar vriendelijk te glimlachen of weg te lachen? Om genoeg te nemen met net iets minder?

Ik ging op zoektocht. Het resulteerde in een autobiografische roman *Ouvertures van een ver verleden*. Een ode aan een gewoon leven van een gewone Indo-man. Een leven dat er ook mag zijn. Heb ik antwoorden gekregen op mijn vraag op wie ik om wie ik ben? Ja en nee. De pijn blijft, het begrip is er. Tijd om ook mijn vader en de Indo’s van die tijd een stem te geven.

Vrouw met autisme

Omdat het niet aan me te zien is en vaak ook niet te merken, geloven mensen me niet als ik zeg dat ik autisme heb. En toch heb ik het... Ik heb mezelf aangeleerd hoe ik het voor anderen zoveel mogelijk kan verbergen. Dat valt echt niet altijd mee. Wil jij weten hoe het voor mij als vrouw is om te leven met autisme? Of ik wel een normaal leven kan leiden met een partner? Of ik wel kan werken en meedoen in de maatschappij?

Kom het mij vragen, ik vertel het je graag.

Adoptie

Adoptie is voor de meeste mensen een bekend fenomeen.

Minder bekend is dat een adoptiekind leeft in een wereld vol emoties en gedachten. Meer dan je als geadopteerde soms wilt. Adoptie speelt altijd een rol in je leven. Gaat altijd met je mee. Als een schaduw. Soms zichtbaar. Soms onzichtbaar. Dit boek komt uit twee verschillende werelddelen en werd – aangezien voor buitenlander - vaak gepest.

Niet alleen voor de ander is dit boek een onbekende, maar ook voor zichzelf. Niemand aan wie genetisch gerefereerd kan worden, voelt soms best ontheemd en eenzaam. Na veertig jaar adoptie besluit dit boek haar eigen koers te varen. Het is tijd om dromen te volgen en gevolg te geven aan de dingen die op haar pad komen. Nieuwsgierig? Leen dan dit boek!

Niet Aangeboren Hersenletsel

De wereld verandert. Jij verandert. Je leven staat op z'n kop. Niets is meer zoals het was. Sls kind raakte ik, na een ernstig verkeersongeluk, in coma. Na acht weken ontwaakte ik maar kon niets meer.

Adem halen en knipperen met mijn ogen was alles wat ik kon. De verwachtingen op herstel waren er niet. Zoals het was, zo zou het blijven, dat zeiden de artsen. Mijn sterke karakter heeft ervoor gezorgd dat de artsen uiteindelijk ongelijk kregen. Gelukkig maar. Want daarom kan ik nu hier mijn verhaal doen en vertellen welke strijd ik heb moeten leveren om te komen waar ik nu ben.

Maar het heeft zeker en helaas ook een andere kant. De hersenschade die ik met me meedraag, is niet mis. Daar moet ik mee leven en is waar ik elke dag hinder van ondervindt. Een blok aan je been. Als de motor van een auto defect of deels defect is zal ie nooit goed rijden. Ook al ziet de auto er goed uit. Zo is het ook met de menselijke motor; De hersens. "De zichtbare beschadigingen zijn langzaam weggeëbd maar het onzichtbare zal altijd deel uitmaken van mijn ik." NAH ofwel Niet Aangeboren Hersenletsel. Niet te zien maar wel aanwezig.

Nu geef ik lezingen over dit onderwerp en ben ik "levend boek". Het voordeel van een levend boek is dat je meteen antwoord krijgt. Zo wil ik anderen mensen het "onzichtbare" van NAH laten zien om zo meer begrip kweken. Wil je weten waar ik nu sta ik het leven? Kom mij dan "lezen". Schroom niet om vragen te stellen.

Ik ben een open boek. Met destijds, een toekomstbeeld als dichte mist, schijnt voor mij nu de zon.

Moslima

Ayse is een bekende moslima in Lochem. Zij is in 't Lochemse graag een helpende hand. En ze draagt haar geloof graag en actief uit. Ayse zit in een soort hulpverlenersrol welke haar een bevredigend gevoel geeft; "ik doe er toe".

Als moslima draagt ze een hoofddoek en merkt nog dagelijks dat mensen die haar niet kennen, denken dat zij moeilijk bereikbaar is. Toen ze nog in de winkel werkte dachten klanten vaak dat zij moeilijk Nederlands kon spreken en kreeg ze complimenten wanneer ze merkten dat dat niet zo was. Haar reactie, voor de zoveelste keer; "niet vreemd als je al ruim 50 jaar in Nederland woont, toch?"

Door met elkaar in gesprek te gaan, samen te eten, boeken te lezen ontstaat er minder vervreemding, juist herkenning en verbinding. Onbekend maakt onbemind.

Ayse bemiddelt graag tussen geloven en culturen; elk geloof is immers vreedzaam om uit te dragen. Als mensen interesse hebben in een moskee en/ of de islam geeft Ayse aan dat je er gerust, en heel graag zelfs, naar binnen kan stappen en je ter plekke laten informeren door de imam of de aanwezige boeken in moskeeën.

De Islam wordt door culturen gemengd en dat maakt het heel verschillend. Het wordt door ieder op zijn of haar manier op een eigen wijze beleefd, niet-moslams krijgen daardoor vaak een vertekend beeld.

Zondagskind

‘Jou komt toch alles aanwaaien.’

Als ze weer zo’n opmerking kreeg lachte het Zondagskind, zoals gewoonlijk. Maar haar maag kromp ineen. Ze oogde stralend met haar lachende gezicht.

Haar opgewekte houding riep zoveel positiviteit op dat ze graag het lachebekje bleef waar ze voor werd aangezien. Maar daarmee liet ze veel van zichzelf weg. Haar verdriet, pijn, woede en onzekerheid toonde ze niet. Maar waarom keek niemand verder? Waarom zag niemand méer van haar? Ze was graag in gezelschap maar ze ging zich eenzamer en eenzamer voelen. Toen haar grote liefde overleed, raakten haar zondagen overschaduwd. Zelfs in haar diepste rouw bleef ze doen alsof ze vrolijk was, daarvan sprongen de eerste barsten in het masker van het Zondagskind. Inwendig ging de eenzaamheid even veel ruimte innemen als alle vrienden op haar feestjes.

Pas toen ze ontdekte dat ze Brus was, opende zich een nieuwe wereld voor haar. Dat begon met het woord Brus stom vinden. Zo, nu eens geen lach. De betekenis ervan vond ze wel mooi: broer of zus van een zorgintensief kind. Opgroeiend met een manisch-depressieve broer had ze niemand tot last willen zijn. Zo was ze het Zondagskind geworden dat zelf nooit onredelijk deed, raasde of tierde. Maar alle woede, frustratie en verdriet die ze had opgeslagen begonnen hun weg naar buiten te vreten. Een nieuwe strijd begon: hoe moest ze de barsten in haar masker nu lijmen? Of zou ze het ding nu zelf helemaal aan diggelen slaan... ?

Moeder van een zoon met een zeer ernstige verstandelijke en meervoudige beperking

“Ik word aangekeken als ik met mijn zoon Bram door het dorp loop. Tot een gesprek komt het zelden.” Mensen zien mij als zijn verzorger en moeder van. Dat klopt allebei, maar ik ben daarnaast ook meer dan dat. Bv. directeur van een stichting, ook nog vrouw en mens met andere kwaliteiten en bezigheden. Bram, de 23 jarige zoon van van Sarike de Zoeten is in veel opzichten een unieke jongen, hij behoort tot een kleine groep van mensen met een ZEVMB (Zeer Ernstige Verstandelijke en Meervoudige Beperking). Hij functioneert qua niveau op de leeftijd van iemand van twee à drie maanden.

In gesprek gaan met anderen is lastig, er hangt altijd een zwaarte omheen. Terwijl ik ook graag een gewoon luchtig gesprek wil voeren. Niemand kent mij echt, ik ben het probleem geworden en als zodanig gezien. Daardoor ben ik met een aantal mensen het contact verloren.

Maar ik moet ook, voor anderen, verstoppen wat me bezighoudt, terwijl ik soms ook gewoon graag even wil mopperen.

.Sarike en haar man verzorgen hun zoon de laatste jaren zoveel mogelijk zelf. Thuis. Tot hij 10 jaar was, hebben we externe zorg kunnen inschakelen. Nu hebben we voor zo'n tien uur per week professionals in huis. Maar het merendeel van de zorg doen we zelf.

Alles staat in het teken van Bram. Hoe we onze dag indelen, welk werk we doen, of we met vakantie kunnen, bij wie we op bezoek kunnen gaan. Wij leiden echt een totaal ander leven dan de meeste mensen. Voor anderen is dat moeilijk te begrijpen. Mocht dat begrip er wel zijn, dan blijkt dat moeilijk vol te houden.

Ongewild leid ik twee levens; mijn leven en dat van Bram, ik voel mij als een vertaler van het leven van Bram.

Vluchteling

Dit levende boek kwam 22 jaar geleden naar Nederland, vanuit Afghanistan. Met veel plezier woont hij nu in Brummen, zijn lievelingsdorp. Hij zegt dat het zijn lot is dat hij hier terecht is gekomen en dat hij hier opnieuw is geboren. Na het geweld van de Taliban was in het in Nederland niet direct makkelijk. Zijn manier om de weg te vinden is vrijwilligerswerk. Hij zet zich onder andere in voor het Rode Kruis en de Zonnebloem. Zo ontmoet hij veel mensen. Je mag alles vragen aan dit boek: over waarom hij naar Nederland is gekomen en hoe het is als Nieuwe Nederlander.

